

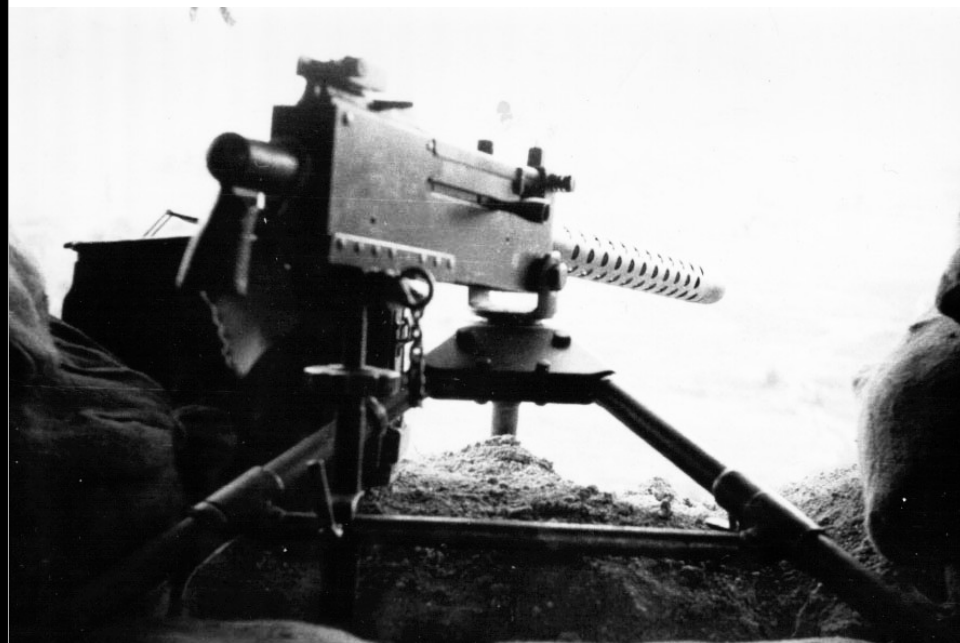
ČESKOSLOVENSKÁ ANARCHISTICKÁ FEDERACE

Československá anarchistická federace (ČSAF) sdružuje místní skupiny a jednotlivce, kteří se hlásí k anarchistickým myšlenkám. Jsme svobodomyšlný kolektiv sdružující pracující, nezaměstnané a studenty na anarchistických zásadách. Rozumíme tím federalismus, samosprávu a aktivitu zdola. Nemáme žádné vůdce, všechna rozhodnutí jsou přijímána všemi členy, případné funkce jsou volitelné a kdykoli odvolatelné zdola. ČSAF usiluje o vytvoření svobodné a samosprávné společnosti založené na územní a výrobní samosprávě, federalismu, rovnosti, solidaritě a sociální spravedlnosti. Společnosti, kterou budeme spravovat my samotní – obyčejní lidé – pracující, studenti a důchodci. ČSAF se věnuje propagaci anarchistických myšlenek a materiálů, různorodým akcím, aktivitám a kampaním, které považuje za důležité. Sdílíš podobné myšlenky a myslíš si, že organizováním můžeme snadněji dosáhnout spousty věcí, snadněji a účinněji bránit svá práva a prosazovat své potřeby? Přidej se k ČSAF nebo s námi spolupracuj.

WWW.CSAF.CZ

Anarchistický odpor V NACISTICKÉM NĚMECKU

NAKLADATELSTVÍ
ČESKOSLOVENSKÉ ANARCHISTICKÉ
FEDERACE

smýšlí a chovají se stejně). Skupina připravila dva téměř úspěšné atentáty. Jeden v mnichovské pivnici, kde si nacisté připomínali svůj puč z roku 1923, podruhé v Norimberské opeře. Oba byly zmařeny na poslední chvíli, ale tak, že se jejich pachatelům podařilo uniknout. Ti kdo byli do akce zapojeni uprchli do Glasgow, kde jim poskytnul přístřeší známý anarchista Frank Leech, v jehož domě jsem se s nimi v roce 1937 setkal. Zdálo se jim bezpečnější odejít do Birminghamu, což vedlo k zajímavému pokračování o generaci později. Německá policie se omylem (bezpochyby zaviněným odvezením nejdůležitějších spisů do Washingtonu) domnívala, že Red and Black Group (angličtí anarchopacifisté) jsou stejnou skupinou jako Schwarzrotgruppe (v té době už dlouho nefungující) a označila je, k jejich velkému překvapení, za pachatele zabití bývalého nacistického bankéře.

Na tyto dva neúspěšné pokusy přišla odpověď v podobě zcela individuálního pokusu o zastřelení Hitlera na sjezdu v Kolíně, ale jelikož byl muž který měl akci na svědomí dopaden, nejsou o tom žádné záznamy. Akce vedla k masovému zatýkání mezi dělníky v Porýní a ochromení jejich aktivity. Jedním z dalších pokusů, o kterém známe více faktů, byl čin Hildy Monte. Pohybovala se jek v anarchistickém, tak radově komunistickém hnutí a byla aktivní ve dvou či třech buňkách odporu. Byla velmi odhodlaná, a proto ji velmi zklamalo, že ji k akci nevyužili lidé ze Schwartzrotgruppe. Ti se ale domnívali, že by její židovský původ byl zneužit nacisty, jako se to později skutečně stalo v případě Herschela Grynszpana, který zabitím vom Ratha poskytnul záminku k známému pogromu křišťálové noci. Aby mohla Hilda Monte pracovat svobodněji, stala se britskou občankou, prostřednictvím sňatku s homosexuálním aktivistou Johnem Oldayem, který byl sice od narození německý usedlík, ale díky otci Kanadánovi vlastnil britský pas.

Monte byla zapojena do plánu dalšího pokusu o atentát na Hitlera na sjezdu a jen tak tak unikla do Anglie (Olday byl v důsledku toho deportován). Tady skupina, ke které patřila vytvořila plán, který byl zmařen čirou náhodou (Hitler se nedostavil). Zpočátku byla její skupina financována bohatým průmyslníkem a labouristickým poslancem Georgem

měl tříštivý a paralyzující efekt na hnutí dělnické třídy. Léta se myslelo (mysleli si to dokonce i odpůrci komunistické strany), že Rudá fronta/armáda nedá svou kůži lacino. Očekávalo se, že její boj skončí vítězstvím a ne porážkou. Tento názor byl zakořeněný i mezi těmi, kteří prosazovali jednotu socialistů a komunistů proti nacismu. Jelikož dělnické formace již dlouho bojovali v ulicích proti Hitlerovcům, nikdo nečekal, že bude boj vzdán bez střelby a bití.

Jen pár měsíců před Hitlerovým nástupem k moci uspořádali anarchosyndikalisté v Kolíně demonstraci s velikou podporou veřejnosti, namířenou proti návštěvě doktora Goebbelse, který si následně hořce stěžoval, že byl „vyhnán ze svého rodného města jako nějaký kriminálník“. Byla to výzva k větší snaze těch, kteří cítili nutnost organizovat podobné demonstrace, čímž se nacistické propagační turné stávalo na vrcholu deprese velmi riskantním. Hitler se uchýlil k cestování letadlem (tehdy považovanému za nebezpečné), jako k menšímu riziku.

V Berlíně byly nacistické pochody (stejně jako ty fašistické v Británii) obklopeny a silně chráněny policií. Mladý pozorovatel Isherwood zaznamenal, jak se v Berlínské dělnické čtvrti Moabit nepřátelský dav vysmál postaršímu obtloustlému kapitánovi SS, který nedokázal udržet tempo průvodu a ocitnul se odkázán sám na sebe. Zoufale se snažil dohonit ochranný kordón. (O pár měsíců později pravděpodobně mohla být kapitánovi propůjčena moc nad životem a smrtí posměváčků).

Gangy nacistických vrahounů přepadaly jednotlivé protivníky venku a osamocené (povahou připomínaly současné mlátiče gayů), ale většinou váhali přikročit k otevřené konfrontaci. (Pokusil se o to například gang, ke kterému patřil Horst Wessel a tak se z něj stal nacistický mučeník). Nacistické protižidovské štvance se před tím, než se nacisté chopili moci, soustředily na duševně pracující a spisovatele, často když vasedávali v kavárnách, a na drobné samostatné obchodníčky. Nestávalo se, přinejmenším organizovaným dělníkům, žijícím v dělnických čtvrtích, že by se také dostali do izolace. Poté, co se Hitler chopil moci (byla mu předána Hindenburgem s tichým souhlasem většiny stran), moc SS dramaticky vzrostla. Téměř

přes noc zkolabovaly vratké organizace pracujících, v důsledku masového uvěznění (zcela nelegálního) jejich vedení. Nic nebylo potupnější, než když Fronta Rudé armády, která jeden den pochodovala v ulicích se svými Moskvou vytrénovanými generály, druhý den hnla v celách narychlo vytvořených koncentračních táborů (zpočátku to byla předělaná opuštěná skladiště) bez náznaku obrany (opovrhování reformističtí rakouští sociální demokraté alespoň proti Dolfussovi bojovali až do konce).

Komunistická strana se stala ilegální, socialisté a odbory usilovali o smíření a nalezení svého místa, ale byly pozvolna také ilegalizovány, čímž sociální demokracie ztratila vše, co mohla nabídnout. Odborářští bossové se snažili převést své fondy na organizace válečných veteránů (kterým nemohly být z ideologických důvodů zabaveny, ale nacisté je tak jako tak měli pod kontrolou). Dělnická třída jako celek byla zaskočena faktem, že celou obranu, kterou si budovali, najednou odnesl čas.

Také němečtí anarchisté byli přemoženi. S výjimkou Porýní se z nich stalo marginální disidentské hnutí, které se nemohlo vyjadřovat a tudíž ani růst. Pracující z Porýní se se situací smířovali pomaleji, zpočátku ale nebyli nacisty vyprovokováni k žádné průmyslové akci a později, s tím jak mizeli propagandistické kontakty, podlehli také, i když nikde ne úplně. Během dvanácti let nacistické diktatury přetrvalo pár izolovaných ale odhodlaných skupinek, většinou se základnou v průmyslu. Avšak jakákoliv koordinovaná akce nebyla možná, i když v Madridu stáli lidé během občanské války fronty, aby se mohli podívat na nevybuchlý německý granát, vystavený ve výkladní skříni velkého obchodu, který nesl poselství: „Soudruzi, granáty které vyrábím já, nevybuchují“. Šlo o svědectví o pokračujících sabotážích, nebo o propagandu připravenou ve Španělsku? Kdo ví?

Tam, kde anarchisté a radoví komunisté (kteří po dobu války překonali své nevelké rozdíly) vzdorovali, dělo se tak prostřednictvím individuálních činů. Jednou z ironií historie (nicméně typickou) je to, že se za jediný útok na Hitlera hodný připomínky, pokládá pokus generálů z vyšší třídy, kteří podporovali Hitlerovo válečné úsilí

až do doby, než začal prohrávat (zatímco takoví intelektuálové, jako Rudolf Rocker a Augustin Souchy se po válce v Mezinárodní asociaci pracujících postavili proti zdokumentování anarchistických útoků na Hitlerův život, které nezpochybnitelně existovaly, jelikož jsou prý podobné aktivity přesně tím, co kazí anarchistům pověst).

Nikdo netvrdí, že by zabití Hitlera způsobilo automaticky porážku nacismu, zbožštění Hitlera ale dosáhlo takového stupně, že by jeho smrt jistě destabilizovala celou nacistickou stranu a obnovila sebedůvěru protinacistické většině ještě jednou se zkusit prosadit, i kdyby jen defensivně.

Na Hitlera nebylo spácháno tolik pokusů o atentát, jako italskými anarchisty na Mussoliniho, bylo jich však mnohem více, než se obecně myslí. Zde jich uvedeme jenom pár a kvůli potřebě podrobných znalostí nezmíníme ani další aspekty odporu, jako například anarchosyndikalisty z Duisburgu. Žádný z těchto pokusů nebyl podroben opravdovému výzkumu těch, kteří jsou v pozici, aby takový průzkum mohli provést (že by ze strachu ze zlehčení zoufalého spiknutí generálů a Pruských aristokratů na záchranu říše?).

Průkopnickým činem byl útok radového komunisty van der Lubbeho (vlastně se jednalo o zničení Reichstagu, nikoliv o vražedný pokus). Domníval se, že zapálení parlamentu ovládaného nacisty a těmi, kdo jim předal moc, bude signálem k povstání proletariátu. Ačkoliv se útok povedl, ve smyslu že Reichstag skutečně shořel, byl odsouzen světovým komunistickým hnutím a jejich liberálními spojenci jako agent nacistů. Nacisté to prý udělali sami, aby zdiskreditovali komunisty (to je typická liberální odpověď na čin).

Schwartzrotgruppe (černorudá skupina), původně založená v Düsseldorfu, byla první a nejzarputilejší skupinou, která prosazovala a plánovala Hitlerovo zabití. Cítili, že chybou učiněnou při zapálení Reichstagu, byl holandský původ pachatele. Brali tak v úvahu nenávisť k cizincům, o které přepokládali, že v důsledku nacistického vymývání mozků vzrostla (ačkoliv v totalitní zemi lidé inklinují k názoru, že ostatní

Anarchistický odpor v nacistickém Německu

Akademičtí „výzkumníci“ po mnoho let tvrdili, že v Německu nikdy neexistovalo anarchistické hnutí, s výjimkou doslova jednoho, nebo dvou jmen. Po druhé světové válce byly německé archivy převzaty Američany a když byly následně otevřeny badatelům, ti zjistili, že anarchistický odpor zde byl po dlouhou dobu velmi rozsáhlý. Existovalo zde velmi aktivní a vlivné anarchistické hnutí pracující třídy, od časů Bismarcka až po Hitlera. Bylo ignorováno historiky, protože dělníci všeobecně a ženy obzvláště, pro ně existují pouze ve vztahu k mocenské politice nebo intelektuálním proudům (a také proto, že to vyžaduje opravdový výzkum a nikoliv jen nahlížení do knih jiných lidí). Zde můžeme předložit jen určitý ukazatel k dalšímu výzkumu.

Většina starého anarchosyndikalistického hnutí v rámci FAUD byla koncentrována v Porýní a Porúří, kde měla základnu v dolech a těžkém průmyslu a stavěla na zkušenostech z dělnických rad z roku 1918. V Bavorsku bylo dělnické hnutí mnohem nestálejší. Otázka byla zatemňována Bavorským nacionalismem. V Mnichově se lidé masově shromáždili, aby truchlili nad smrtí drobného lokálního dědičného vládcce, ale za pár měsíců hromadně povstali proti buržoazii a horní třídě, ačkoliv to možná mnozí chápali jako odpor proti pruské dominanci. Za účasti anarchistických intelektuálů zde byl zřízen sovět, aby byl následně rozdrčen příšernou křesťansko-buržoazní diktaturou. Nová strana Adolfa Hitlera byla subjektem, který se objevil v pravý čas, aby si získal tyto nestálé pohyby sympatií, zpočátku i proto, že nacisté byli považováni za bavorské monarchisty. Fraškovité povstání strany v roce 1923 bylo jemně potlačeno stejnou vládou, která zmasakrovala dělníky z Mnichovské komuny. Na některých místech, jako například ve Württembersku za Výmarské republiky existovaly aktivní sekce FAUD, hlavně železničářů, kteří uprchli z Mnichova.

V Berlíně byli anarchosyndikalisté součástí mnohem širšího anarchistického hnutí a fungovali v rámci odlišné socialistické kultury, trpce rozdělené na ortodoxní socialisty a komunisty, což minimalizovalo vliv anarchismu. Úspěch Hitlerovy strany

Straussem. Hilda Monte se vrátila do Německa, plán ale zřejmě nevyšel, takže před vypuknutím války přijela zpět do Londýna.

Úřady byly nedůvěřivé k Němce, která dorazila do Anglie těsně před započítím válečného stavu, ačkoliv měla britského manžela (se kterým nikdy nežila). Byla internována a jako mnoho jiných antifašistů to vnímala jako těžké pokoření. Kontaktovala britské anarchisty a byla si jistá, že její plán vyjde, pokud se bude moci vrátit. Strauss v tomto okamžiku ze spolupráce vycouval, bohužel jeho konexe mohly být velmi užitečné (zřejmě si myslel, že byl zatažen do nacistického spiknutí, ačkoliv po válce přiznal svou dřívější pomoc). Osobu s dobrými kontakty a ochotnou ji finančně podporovat, našla Hilda ve filmové hvězdě, která ať už náhodou nebo poté, co to zjistili, byla v Portugalsku zavražděna nacisty. Hildě byl povolen návrat do říše (jak, to netuším), kde kontaktovala svou skupinu a pak byla zatčena gestapem a zavražděna. Jeden soudruh socialista mi sdělil, jak mu seržant Jones z britské Státní bezpečnosti během války vypravoval, o neuváženém způsobu, jakým bylo Hildě umožněno se vrátit a o svém obdivu k její odvaze. Zdá se, že výzvědná služba ji chtěla očistit od veškerého podezření, že by pomáhala Hitlerovi a dovolila jí pokračovat v jejím plánu. Její jméno není uvedeno na žádném seznamu spojeneckých agentů vyslaných do Německa. Někdo tvrdí, že je to kvůli její rase, někdo to přičítá pohlaví, nejpravděpodobnější příčinou ale je její nezávislost na vládních výzvědných službách. Její akce je připomínána v Izraeli (kde je i archiv o jejím případě), ačkoliv nikdy nebyla sionistkou.

Během války přišli s dalším plánem španělští anarchisté (s malým francouzským a německým zapojením). Během schůzky Hitlera s Frankem měli být zavražděni oba diktátoři. To by zajisté změnilo běh historie a představovalo vyvrcholení anarchistického odporu, kdyby to ovšem bylo úspěšné. Ti, kteří se těmto snahám vyšklebují jako amatérsky provedeným, by si měli uvědomit, že ti, kteří je dělali nebyli profesionální zabijáci, ale obyčejní dělníci, žijící za nesnesitelných represí. A konečně tyto události by se měli ukázat veřejnosti a neschovávat. Představují opravdové pocity většiny pracujících během let jejich třídní porážky, kdy vládcové pošpinili jejich jméno.

Autor: Albert Meltzer

Překlad: Marek Vondra, přeloženo pro časopis AKCE!